

BIBEL

EN TIDNING FRÅN SVENSKA BIBELSÄLLSKAPET • NR 1/2022

Skapelsevård
PÅ BIBELSÄLLSKAPENS
AGENDA

Barnen på blind- och dövskolan Magwero i Zambia inspireras till att vårda skolområdets träd. / sid 6-9

Tio år som bibeläventyrare. Passionen lever. / sid 12

När inkludering blir livsavgörande. / sid 11

”Bibeln säger att vi lever i Guds skapelse ... Vi lever på jorden, och av den, och ska ta hand om den.”
Marco Martinez / sid 5

Apropå

Från och med 31 januari går Bibelsällskapet tillbaka till att ha egen postlåda. Det betyder att postadressen blir densamma som besöksadressen.

Den nya adressen är:
Svenska Bibelsällskapet
Bangårdsgatan 4A
753 20 Uppsala

Ska du också byta adress? Meddela oss via info@bibeln.se eller 018-18 63 30 så riskerar du inte att missa någon information från oss.

Nytt datasystem = nya talonger

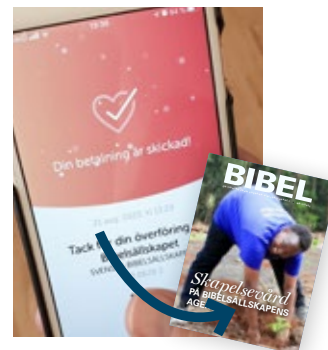
Under hösten 2021 gick Svenska Bibelsällskapet, inklusive Bibeläventyret och Bibelbutiken, över till ett nytt register- och gåvosystem. Detta gör att inbetalningskort med OCR som skickats ut före oktober 2021 inte längre går att automatiskt läsa in. Det gäller OCR som börjar med siffrorna 220.

Därmed registreras dessa som gåvor till Bibelsällskapets konto Där det bäst behövs.

720

SPRÅK ÄR HELA BIBELN
ÖVERSATT TILL.
DET TALAS ÖVER 7 000 SPRÅK I
VÄRLDEN. UPPDRAGET FORTGÅR.

Swish – så kommer tidningen!

Även du som ger en bibelgåva via Swish får tidningen BIBEL som en givarbonus.

Alla medlemmar och aktiva givare får tidningen för information och fördjupning.

Bevingade ord ur Bibeln

”Att lägga orden i någons mun”

Betydelse: Att avbryta eller fylla i åt någon eller att tillskriva något ett yttrande.

Ursprung: går tillbaka till Mose som inte var så talför. Hans bror Aron var däremot en god talare och fick fungera som Moses språkrör. Gud uppmanade därför Mose att ”lägga orden i hans mun.” 2 Mos 4:15

Vårda skapelsen – en del av uppdraget

Det finns en stark koppling mellan Bibeln och träden. Vi möter träden redan när det berättas om hur Gud skapar allt. Träden finns före människan. Och träden spelar en huvudroll i det som sedan sker. Både *livets träd* och *trädet som ger kunskap om gott och ont*. I evangelierna är det ett träd som får ge material till det kors där Jesus ger sitt liv. Och på tredje dagen uppstår Jesus i en trädgård.

DET VERKAR SOM om den nyss uppståndne Jesus bryr sig extra om träden, för Maria tror, enligt evangelisten Johannes berättelse, att det är trädgårdsvakten hon möter. När sedan visionen om nya himlar och en ny jord tecknas i Bibels sista bok, står åter livets träd i centrum.

UTAN TRÄD SKULLE vi inte kunna andas. Utan träd skulle vi inte heller kunna trycka biblar. Därför måste vi vårda träden på ett genomtänkt sätt. Träden lever farligt i vår värld. På många håll skövlas skogarna. Ett viktigt samtal förs också i vårt eget land om hur vi i vår del av världen bäst vårdar träden.

I DETTA NUMMER vill vi ta upp några exempel på hur vi som bibelsällskap försöker bli bättre på att arbeta med miljöfrågor i stort och smått. Både vad gäller vårt eget arbete och i samverkan med andra bibelsällskap. Ytterst handlar det om det ansvar Gud gett oss som människor. Vi har verkligen kunskaper på gott och ont. Bibeln är tydlig i att vi ska använda vårt förnuft och alla våra resurser till att göra gott. Och i detta uppdrag ryms hela skapelsen.

”Bibeln är tydlig i att vi ska använda vårt förnuft och alla våra resurser till att göra gott.”

Anders Göranson

Anders Göranson
Generalsekreterare

Svenska Bibelsällskapet arbetar för att Bibeln ska översättas, spridas och användas.

Vi är en del av världens största bibelrörelse United Bible Societies, UBS. Via UBS arbetar vi tillsammans med cirka 150 andra bibelsällskap för att göra världens mest lästa bok ännu mer känd och tillgänglig.

Tidningen BIBEL ges ut av Svenska Bibelsällskapet

Org nr 802000-3292

Ansvarig utgivare:
Anders Göranson
anders.goranson@bibeln.se

Redaktör/layoutare:
Sofie Hargemark
sofie.hargemark@bibeln.se

Omslagsbild:
Generalsekreterare Elizabeth Muriuki under Kenyas bibelsällskaps trädplaneringsdag. Foto: Kalua Arts

Tryckeri:
Ljungbergs tryckeri, Klippan, 2022

ISSN 2000-7752

Adress:
Bangårdsgatan 4 A, Uppsala

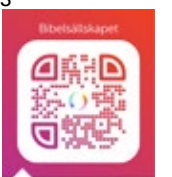
Telefon:
018-18 63 30

Mejl:
info@bibeln.se

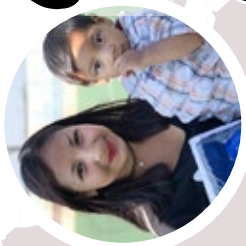
Webbplatser:
www.bibelsallskapet.se
www.bibelbutiken.se
www.bibeln.se

Ge en gåva
Välkommen att ge en gåva till Bibelsällskapets arbete!

Swish 900 6263
Pg 90 06 26-3
Bg 900-6263

Bibelsällskapets projekt 2022

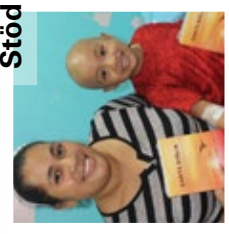

Guatemala

Stöd till minderåriga
mödrar och deras bebisar.

Nicaragua

Stöd till cancerdrabbade barn.

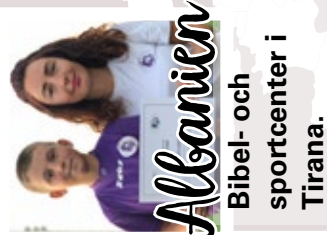
Argentina

Inkluderande bibelmaterial för
unga med funktionsnedsättningar.

Sverige
Ett urval:

- Bibelöversättning till samiska, meänkieli och svenska.
- Bibeläventyret – utbildning av instruktörer samt klassundervisning.
- Bibelläsning och bön – läsplaner och inspiration.
- Församlingsservice – bibelmaterial och bibelbutik, besök och medverkan.
- Bibeln i digitala format.

Läs mer om projekten på bibelsallskapet.se eller kontakta Lotta Ring: 018-18 63 36.
Skänk en gåva: bg 900-6263, pg 90 06 26-3 Swish 900-6263

Albanien

Bibel- och
sportcenter i
Tirana.

Rumänien

Bibeläventyret
– bibelundervisning i skolan.

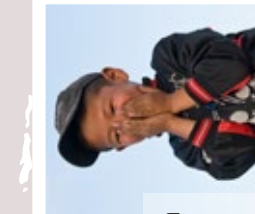
Det heliga landet

Stöd till tre bibelsällskap i regionen för bland
annat bibelöversättning, barnböcker, aktiviteter.

Syrien

Hjälp till traumatiserade och
utbildning av handledare.

Belarus

Bibelöversättning
till belarusiska.

Ryssland

Bibeldistribution
till Sibirien.

Kina

Bibeltryckning
och bibelspridning.

Iran

Gratis biblar till nykristna
och husförsamlingar.

Ghana

Alfabetiseringsprojekt
bland esahie- och
gurunetalande.

Malawi

Bibelböcker för barn till söndagsskolorna.

Zambia

Bibelöversättning till nyanja
och klimatprojektet Livets träd.

Zimbabwe

Bibelöversättning till tonga.

Marco Martinez är rådgivare och stöttar flera
av bibelsällskapen i Latinamerika, men han har
även i uppdrag inom United Bible Societies att
inspirera till ett "grönare" bibelarbete.

Dags att odla vår miljösjäl

Det är lätt att känna sig förvirrad när det handlar om vad vi kan göra för vår natur, vår luft, vårt vatten och jordens klimatförändringar. Ska jag sopsortera, sluta resa, sluta handla? Uppfinna nya industrilösningar, avslöja utsläpp eller vara aktivist i en förening?

Vilken bana man än väljer har miljöförstörelsen kommit till en punkt där vi alla måste hjälpas åt att bevara jorden, vårt livsrum. Det uppdraget gäller även bibelsällskapen i världen.

TEXT: LOTTA RING FOTO: ANI RUDH OCH UBS

SÅ FORT MAN börjar känna förvirring kring vilka lösningar som är bäst när det gäller att skydda vår miljö, är det lätt att hamna i fallgropen att inte göra något alls.

– Men något är alltid bättre än inget, säger Marco Martinez som arbetar för United Bible Societies, de förenade bibelsällskapen.

Marco bor i Guatemala, och han är en av dem som ska få

alla de 150 bibelsällskapen i världen att arbeta med miljöhänsyn. Begreppet som myntats är *Creation Care*, skapelsevård.

Fokus ligger fortfarande på att göra Bibeln tillgänglig för människor, men under resans gång går det att självvrannsaka sig och välja miljövänliga alternativ så långt det är möjligt.

– Vi människor kan inte fortsätta att skada Guds skapelse.

Vi ska vara goda förvaltare som tar hand om vatten, natur och djur för kommande generationer. Vi lånar bara vårt livsrum för en kort tid. Bibeln säger att vi lever i Guds skapelse, och vi är inte här för att förstöra den. Vi lever på jorden, och av den, och ska ta hand om den, säger Marco.

VARJE ÅR TAR Svenska Bibelsällskapet specifikt ansvar för ett tjugotal internationella projekt som vi samlar in pengar till, men vi stödjer även andra bibelinsatser där det bäst behövs under året. De projekt som tar tydlig miljöhänsyn har störst chans att få del av våra givares gåvor.

Det kan handla om enkla saker som returpapper och giftfritt bläck till biblar. Att tänka utifrån Agenda 2030 och FN:s

globala mål för hållbar utveckling är allt vanligare i projekten.

I ÅR STARTAR ett mycket spännande bibel- och miljöprojekt i Zambia som vi får vara med och heja fram. Där undervisar bibelsällskapet i bibelkunskap kopplad till naturvård. I förlängningen blir det trädplantering i kyrkornas närområden.

– Jag tror att flera bibelsällskap kan vara en unik röst i sina länder när det handlar om att skapa medvetenhet kring miljöfrågor. Klimatförändringarna och den allmänna debatten öppnar dörrarna för nya typer av samtal, säger Marco.

Bibelsällskap som existerar på marginalen kan behöva extra stöd för att kunna välja ett dyrare men miljövänligare alternativ i sin verksamhet.

AV MILJÖSKÄL är det helt enkelt dags att kultivera sin miljösjäl. Att läsa bibelavsnitt kan ge näring, som exempelvis Första Moseboken kapitel 1 och 2, Job 12:7–10, Psaltaren 24:1 och 148.

Att dessutom nyfiket utmana sig själv i hållbar vardagskonsumtion kan bli grunden för goda vanor.

Svenska Bibelsällskapet arbetar nu med en klimatpolicy som styrelsen ska få ta ställning till i vår. Den ska ge alla medarbetare inspiration, motivation och vägledning i hur vi tar aktivt miljöansvar i bibelarbetet.

FÖRVALTARE AV JORDEN

*"Jorden är Herrens
med allt den rymmer,
världen och alla
som bor i den."*

Ps 24:1

Zambia ligger på den centralafrikanska platån och har både tropiskt klimat och stäppklimat. De torraste regionerna ligger i söder. Landet har drygt 18 miljoner invånare och är självständig republik sedan 1964. Huvudstaden heter Lusaka.

– Vi människor behöver resten av Guds skapelse för vår överlevnad. Därför ska vi ta vårt ansvar och vara kunniga och goda förvaltare av det vi fått, säger Abraham Chikasa på Zambias bibelsällskap.

Nu startar han ett nytt bibelprojekt i Zambia som tar sin utgångspunkt i bibelsamtal med fokus på miljövärd och klimatförändringar.

Vi i Sverige får vara med och stödja det här spännande arbetet med visionen att det i Zambias församlingar inte bara kommer att spira tro, utan även spröda trädplantor.

TEXT: LOTTA RING FOTON: SYARIN SETH, A CHIKASA, MAURICE HARVEY, WWF

– I FÖRSTA MOSEBOKEN 1:26–30 ger Herren oss ett uppdrag att ta hand om skapelsen. Det nya projektet *Livets träd* handlar om att ta hand om det som anförtröts oss. Genom att stimulera kyrkornas lyhördhet för klimatförändringarnas utmaningar via bibelstudier, naturvårdskurser och trädplantering i torra områden hoppas vi på ett långsiktigt och hållbart engagemang, berättar en entusiastisk Abraham Chikasa.

Abraham Chikasa.

Abraham är generalsekreterare för Zambias bibelsällskap, och han har tidigare erfarenhet av ekumeniskt klimatarbete i södra Afrika. Nu är han glad och tacksam över att bibelvänner i Sverige kommer att vara med och stödja *Livets träd*, en satsning som han ser som en nödvändig utveckling av ett medvetet bibelarbete.

NÄR DET GÄLLER avskogning och koldioxidutsläpp har Zambia en historia där landet ligger i toppen av statistiken. Runt 276 000 hektar förstörs varje år av trädfällning och utökning av jordbruksmark. Kol- och vedeldning bidrar till utsläppen.

Klimatförändringar med både svår torra och översvämningar drabbar landet. Under perioden 2018 och 2019 förlorade Zambezifloden och Karibadammen en tredjedel av vattnet på grund av uttorkning.

Zambias bibelsällskap vill väcka ett engagemang i Zambias kyrkor kring att lära sig mer om klimatförändringar och miljövärd.

– Under regnperioden 2021/2022 har vi däremot haft ovanligt många översvämningar och tropiska stormar i Zambia och södra Afrika, berättar Abraham.

Höga elkostnader har bidragit till att fler och fler människor tvingas använda träkol som energikälla.

– Skogsskövlingen har ökat. Dels för att ett sätt att försörja sig är att hugga ned träd och tillverka och sälja träkol, dels för att människor i stadsområdena inte har råd med de höga elkostnaderna. Deras behov av mer bränsle driver på avverkningen.

MÅLET FÖR ZAMBIAS bibelsällskap är att uppmuntra till miljöengagemang genom Bibeln och att stötta kyrkorna att möta människors klimatoro genom att ge dem kunskap och konkreta råd.

– Många församlingar undervisar inte om att vi ska vårda Guds skapelse. Både kristna och andra behöver bli medvetna om vikten av att ta hand om grönska, luft, vatten och djurliv. En del av vår kristna plikt är god förvaltning av vår livsmiljö. Aktiviteter som att plantera träd eller främja användning av energisnåla spisar som kräver mindre bränsle är konkreta exempel på vad man kan göra. De som har råd kan uppmuntras att investera i solcellspaneler och använda solenergi, säger Abraham.

– Det är också viktigt att skolan tar in klimatförändringar som ett schemalagt ämne. Vår traditionella läroplan lärde oss bara årets olika årstider. Detta är inte längre sanning. Vi kan inte förutsäga årstider korrekt. Även söndagsskolorna bör samtala om hur klimatet förändras och hur vi behöver bromsa temperaturökningen. Ja, många andra ämnen är viktiga i Bibeln, men klimatförändringarna påverkar oss varje dag nu.

NÄR FORSKARE ANALYSERAR klimatförändringar tittar de på förändringar i långsiktiga vädermönster. Förändringarna beror på både naturlig och mänsklig påverkan. Förutom de naturliga variationerna bidrar vi människor med utsläpp av växthusgaser, aerosoler och ogynnsam användning av markytan. Allteftersom halten av växthusgaser i atmosfären ökar så ökar det som

Bibelns texter kommer att vara språngbrädan in i samtalen om hur ung som gammal tar ansvar för miljö och klimat.

För varje bibel som delas ut inom Livets träd-projektet kommer tre träd att planteras.

De församlingar som går med i satsningen får vara beredda på att se om sina plantor.

I stället för att tro att extremväder äger rum för att Gud är arg, finns det en befrielse i att ha kunskap om klimatpåverkan.

När Abraham Chikasa besökte döv- och blindskolan i Magwero blev eleverna så inspirerade att de genast ville bege sig ut och sköta om skolans träd efter lektionen om klimatförändringar.

▷ kallas växthuseffekten. Atmosfärens halt av växthusgaser är i dag högre än vad den varit sedan minst 800 000 år tillbaka.

De vanligaste växthusgaserna är koldioxid, metan, dikväveoxid (lustgas) och ozon. Vissa kraftfulla växthusgaser är framställda av människan, som freoner och fluorkolväten, och de har mycket kraftig inverkan på klimatet.

ATT FÖRMEDLA KUNSKAP och samtidigt ingjuta hopp är viktigt i Livets träd-projektet.

– Många människor på landsbygden kopplar olyckor och extremväder med torka och översvämningar till Guds verk. De tror att Gud är arg för något, att de blir straffade. Det är därför de behöver få veta att en stor del av problemet med klimatförändringar orsakas av mänsklig påverkan, inte bara lokalt, utan även av industrier, transporter och skövling i andra delar av världen.

– Gud älskar och bryr sig om alla människor. Genom hans kyrka ska vi förmedla budskap om nåd och kärlek. Bibelns texter visar att Gud bryr sig om vår jord och alla som lever på den, oavsett var de bor, säger Abraham.

GENOM PROJEKTET KOMMER tre träd att planteras för varje bibel som delas ut. Abraham räknar med att 1 500 träd ska planteras av knappt hundra kyrkor i Lusakaprovinsen. Kommer det in pengar till fler biblar och plantor ökar antalet träd.

Skogar och deras träd fungerar nämligen som viktiga kolsänkor som omvandlar koldioxid till syre. Träd hindrar dessutom bördig jord från att spolas bort vid kraftiga skyfall, de kyler och ger skugga mot stark sol och binder näringsrikt kväve i marken. Bibelsällskapet kommer att samarbeta med

lokala plantskolor och andra organisationer för att projektet ska vara så effektivt som möjligt.

TILL ATT BÖRJA med riktas insatserna mot ledare i kyrkorna. Där finns redan ett stort intresse för projektet, och Abraham har fått hjälp att utforma innehållet utifrån flera ledares infallsvinklar och behov.

I planeringen ingår att inrätta miljökommittéer i församlingarna. Dessa får ta emot teologiskt studiematerial inriktat på miljö och ekologi, och lära sig modeller för hur de kan jobba vidare lokalt. Så småningom kan de utse lokala bibelambassadörer som arbetar långsiktigt.

Ju mer kunskap och trygghet deltagarna får med sig, desto frimodigare kan de säga nej till sådant som skadar miljön, men de kan också inspirera andra att kämpa för sådant som är bra. Det kan dock vara en utmaning.

När människors tillvaro handlar om att få det mest basala att fungera med mat, vatten, skydd och värme, då hamnar man i ett kortsiktigt tänkande. Men är man i ett mindre utsatt läge kan uppgiften att plantera ett träd och vårda det så att det växer sig stort och starkt ge en känsla av mening och framtidstro.

I DECEMBER 2021 besökte Zambias bibelsällskap en blind- och dövskola som heter Magwero och som ligger cirka 60 mil öster om Lusaka.

Under besöket blev Abraham påmind om hur funktionshindrade ungdomar i många fall är utestängda från samhällsaktiviteter. Han tog chansen att undervisa eleverna om det han själv brinner för.

– De blinda och döva barnen var mycket glada över att lära sig om miljön och höra om effekterna av klimatförändringar. Det

var så roligt, för sedan ville eleverna ge sig ut och sköta om skolområdets träd så att de skulle växa bra, för annars skulle de ju få fortsätta att uppleva negativa effekter av klimatförändringarna.

– Magwero är en kyrklig skola där barnen har många behov, och ett av dem är att få till sig information om vad som händer i världen i dag, berättar Abraham, med en förhoppning om att många skolor som den

”Så fullbordades himlen och jorden och allt vad där finns. Den sjunde dagen hade Gud fullbordat sitt verk ...”

1 Mos 2:1–2

FOTON: UBS, ABRAHAM CHIKASA, VITOR MONTHAY, ANNIE SPRATT, PRINCE AKACHI, HU CHEN

Vill du bidra till biblar och träd?

Bg 900-6263

Pg 90 06 26-3

Swish 900 62 63

Tack för din gåva!

 SVENSK
INSAMLINGS
KONTROLL

Bibeltryckandets dilemma

I Nanjing i Kina ligger Amity Printing Company, ett av världens största bibeltryckerier. Självklart går det åt mängder av papper och annat varje år för att trycka biblar åt de troende i Kina och andra länder. Så hur gör ett tryckeri i Amitys storlek för att finna hållbara lösningar? Är det möjligt att trycka biblar utan att förstöra miljön för framtidens bibelläsare och andra?

TEXT: ELAINE HO, LOTTA RING FOTO: ANDREW HOOD, RUNE HANSEN

PÅ AMITY PRINTING Company trycks de kinesiska biblar som bland andra vi i Sverige får bidra med pengar till och som delas ut gratis. Det gäller standardbiblar, storstilsbiblar och studiebiblar som går till väntande kristna, evangelister och pastorer i hela Kina. Men tryckeriet hanterar också produktionen av biblar på andra språk och skeppar stora laster utomlands.

LUKE LIU, VD för tryckeriet, säger att de har tagit flera gröna initiativ i sin verksamhet för att spara på energin och minska på utsläppen. Tryckeriet försöker använda hållbara material och grön el, och de har lagt mycket hårt arbete på att få ner energi-användningen och utsläppen.

– Först och främst använder vi mer papper som är FSC-märkt (*Forest Stewardship Council*). FSC-märkt papper har tillverkats på ett ansvarsfullt sätt som skyddar både miljö och människor, berättar Luke.

Tryckeriets leverantörer och tillverkare av FSC-märkt papper ser också till att för varje träd som fälls för att producera pappersmassa planteras två nya träd.

En annan viktig komponent i boktryckning är färgerna man använder. Tryckeriets bläck görs främst av soja, vilket är ett nedbrytbart och ekologiskt alternativ jämfört med vanligt bläck. Övergången till miljövänligare färger och varor har också bidragit till en sundare arbetsmiljö.

INTRESSET FÖR ATT kunna använda grön elenergi har gjort att Amity installerat solceller på tryckeriets tak. Dessa sol-

paneler producerar mer än två miljoner kWh elektricitet varje år. Det motsvarar över 600 ton kol som skulle behövas för att producera samma mängd energi. Därmed har koldioxidutsläppen minskat med 1 630 ton varje år.

FÖR TILLFÄLLET ÄR 80 procent av tryckeriets gaffeltruckar eldrivna. De används för att flytta stora rullar med bibelpapper och lastpallar med biblar. En eldriven gaffeltruck kostar dubbelt så mycket som en bensindriven, men Amity har som mål att alla deras gaffeltruckar ska vara eldrivna. Luke Liu är också stolt över ny energisnål utrustning som de investerat i, som till exempel deras digitala tryckpressar.

– Dessa tryckpressar inte bara reducerar energianvändningen och därmed utsläppen, de har dessutom avsevärt förbättrat produktionskapaciteten och kvaliteten på trycksakerna, säger han.

SEDAN TRYCKERIET STARTADE har de sålt allt sitt pappersavfall till företag som återvinner papper. Genom åren har Amity utökat sin egen användning av återvunnet papper när de trycker. Företaget skaffar återvunnet papper såväl från inhemska leverantörer som genom import.

Under den omfattande tryckprocessen bildas smutsvatten och gaser som oönska biprodukter. För att skydda miljön samlar Amity upp smutsvattnet och behandlar det för återanvändning på andra platser. En del av vattnet används för att rengöra anläggningen samt för att vattna tryckeriets

växter. Företagets vattenreningsanläggning klarade att rena 28 000 ton smutsvatten förra året. Den totala vattenförbrukningen 2021 låg på 35 000 ton.

Det smutsvatten med kemikalier som kommer från rester av bläck, rengöring av tryckeriutrustningen och annat samlas ihop, förvaras och transporteras till en auktoriserad industriavfallsanläggning där det behandlas.

MED TANKE PÅ personalens arbetsmiljö har ett system för att hantera de farliga gaserna också installerats i tryckeriet. Det rensar bort 95 procent av alla farliga ämnen.

– Trots de ökade kostnaderna för investeringarna tänker vi fortsätta vårt engagemang för en hållbar utveckling och skyddande av miljön, säger Luke Liu.

Att minska sina klimatavtryck och sin negativa belastning på miljön är en utmaning för alla företag. Tyvärr är det många som har för små marginaler för att kunna göra miljövänliga anpassningar, men Amity Printing Company har ambitioner att steg för steg göra förbättringar, och många av dem är påtagliga redan nu.

Numera är taken på Amity Printing Company täckta av solpaneler som förser tryckeriet med el.

Inkludering som ledde till livsavgörande beslut

Med syftet att stötta de synskadade i Uganda och jobba för inkludering i landets kyrkor bjöd Ugandas bibelsällskap in kyrkoledare och synskadade personer för ett gemensamt julfirande 2019. Detta blev en startpunkt för något som sedan skulle göra skillnad för de synskadade och acholitalande i landet.

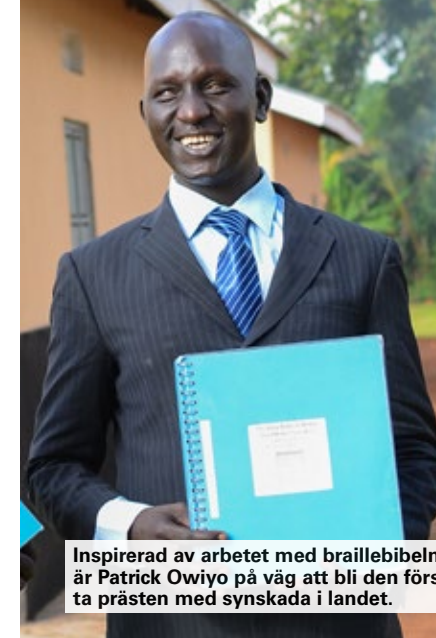
TEXT: ANDREAS RHODES, UBS FOTO: MATOUV EMMANUEL

UNDER FESTEN LÄSTE några av de synskadade gästerna högt ur den engelska braillebibeln. Kyrkoledarna blev imponerade och inspirerade. Snart började ett antal av ledarna att be synskadade läsa högt i kyrkorna. Ungefär ett år senare anordnades en gudstjänst med prästavskiljning. Busslaster med människor från hela norra regionen kom för att delta i detta viktiga och högtidliga evenemang. Regionens biskop, Johnson Gakumba, hade en önskan om att en synskadad person skulle utföra en av bibelläsningarna, och bibelsällskapet föreslog Patrick Owiyo till uppdraget.

Patrick var mycket förväntansfull och hade förberett sig väl, men när gudstjänsten började insåg han att den hölls på det lokala språket, acholi. Bibelläsningarna gjordes från acholibiblar. Även om acholi är Patricks modersmål så var han tvungen att läsa på engelska eftersom det var den enda braillebibel som fanns tillgänglig.

DENNA HÄNDELSE PLANTERADE ett frö hos Patrick. Strax därefter kontaktade han biskop Gakumba och bibelsällskapet för att fråga om något kunde göras för att hjälpa acholitalande med synskada att få braillebibeln tillgänglig på sitt språk. Omkring 1,6 miljoner människor i norra Uganda och delar av Sydsudan talar acholi.

Tiden efter vigningsgudstjänsten bjöd allt fler kyrkoledare in personer med synskada att läsa i gudstjänsterna. Glada över

Inspirerad av arbetet med braillebibeln är Patrick Owiyo på väg att bli den första prästen med synskada i landet.

Andreas Hultsten ser en stor vinst med att skola och kyrka möts.

Skolan och kyrkan möts i ny konferens

Skolan behöver kyrkan, och läroplanen ger gott om utrymme för samverkan. Konferensen Kyrka och skola möts ger exempel, inspiration och kunskap från olika samfund. Konferensen är ekumenisk och nationell och arrangeras av Svenska Bibelsällskapet och Karlstads stift, Svenska kyrkan.

Första samlingen gick av stapeln digitalt 11 november 2021 och sändes från Ekumeniakyrkan i Forshaga. Konferencierar var Marina Andersson, ekumenisk skolpastor i Gränna och pastor i Tranås pingstförsamling, och Kristina Stolare, stiftspedagog i Karlstads stift. Tillsammans ledde de och delade med sig av sina erfarenheter.

Charlotta Norrby, generalsekreterare Svenska Missionsrådet, lyfte vikten av religionsfrihet. Sören Dalevi, biskop i Karlstads stift, talade om det stora behovet av att hjälpa barn upptäcka Bibelns berättelser.

Fyra redskap presenterades: kyrkopedagogik, Bibelläventyret, Bibeln i skolan och Barnens bästa bibel.

Andreas Hultsten, nationell samordnare för Bibelläventyret, är Svenska Bibelsällskapets representant i planeringsgruppen. Han ser ett stort värde i att konferensen anordnas.

– Det är en allemansrätt att som barn få del av Bibelns berättelser. Så bra att vi som kyrka både får och bör stå tillsammans med skolan i uppgiften att berätta, menar han.

Välkomna till konferensens återstående två fristående dagar: en digital träff 23 mars och, om pandemin tillåter, en fysisk träff 13 september i Karlstad. Om restriktioner kvarstår sker träffen digitalt samma datum. Mer info finns på kyrkaochskolamots.se.

Från skräckblandad förtjusning

– till att aldrig vilja sluta

Mitt i dramat om Samuel och Eli sneglar jag på klockan, den visar fyra minuter över halv. Jag inser att jag nog dragit över tiden och frågar försiktigt läraren – När är rasten? Då hörs en av eleverna längst bak i klassrummet ropa: – Vi skulle haft rast 20 över, men skit i det, bara kör, det här är så roligt.

TEXT: MIA BERGGREN, PASTOR OCH BIBELÄVENTYRARE FOTO: ANNA ANDERSSON

I JANUARI 2005 körde jag genom ett helt förändrat landskap efter stormen Gudrun, ner mot Helsingborg och en kurs för att bli bibeläventyrare. Jag hade sett äventyret i min mellandotters klass. Sett fiskarna urklippta från liggunderlag. Sett henne som rörde sig runt i klassrummet och berättade sig igenom hela Gamla testamentet, och jag förundrades: ”Hur kommer hon ihåg? Hur kan hon allt?” Nu var det min tur.

JAG ANADE INTE då hur stor del av mitt liv som sen skulle andas bibeläventyr, hur det skulle påverka mig och mitt liv, hur även mitt landskap skulle förändras.

Det var många känslor under kursen, glädje, vånda, förundran, skräckblandad förtjusning när man inför kurskamrater skulle berätta berättelser och spela dramer, för att inte tala om att man inför en hel klass skulle rappa. Mötet med härliga människor och den där obeskrivliga känslan när man började ana att jo, även jag ska kunna berätta mig igenom hela Bibeln inför en klass med tioåringar.

Alla dessa känslor övergick undan för undan i ren glädje över att få dela detta vidare till elever i årskurs fyra och fem men också i kurser där vi utbildar nya instruktörer.

NÄR JAG HADE hållit på i tio år fick jag frågan av en tjej:

– Tröttnar du aldrig på det här?

Nej, jag tröttnar aldrig, det är ständigt nya nyfikna, ifrågasättande, härliga elever som kommer med härliga, förnuftiga och ibland dråpliga inslag. Som när en elev undrade vad som hände med alla människor när syndafloren kom och bara Noa och hans familj räddades. Innan jag hann svara kontrade en annan elev:

– Dom blev ju fiskmat ju!

NÄR JAG GICK omkring med en Bibeläventyrspyntad barnvagn på en kyrkokonferens mötte jag två tjejer som nyss gjort Bibeläventyret i sin klass. De kände igen bilderna på vagnen och undrade vad jag gjorde där. När jag berättade att jag var där

för att få fler platser i Sverige att gå ut på skolorna och göra bibeläventyr sa de:

– VA! Får inte alla barn i Sverige detta?

Hur ska vi få de vuxna att fatta hur bra det är?

– Jag vet! sa den ena av tjejerna: Vi bjuder de vuxna på fika – det gillar de – och så förklarar vi varför alla barn måste få bibeläventyr.

FÖR MIG HAR Bibeläventyret inneburit både en fördjupad bibelkunskap men också en helhetsbild av Bibelns berättelse in i nutid. Det har gett mig möjlighet till spännande resor tillsammans med Bibelsällskapet och andra bibeläventyrare. Och trots teologisk utbildning till pastor så är det Bibeläventyret och det nya landskap som det tog mig med på som format mig mest.

Mitt första möte med Bibeläventyret var i mellandotters klass, nu har jag fått köra det i hennes datters klass. Berättelserna får leva vidare och jag ser med förväntan fram emot ännu mer äventyr, både i och utanför klassrummen.

Ny på jobbet: Vill att fler barn i Uppsala ska få uppleva Bibeläventyret

HEJ! Mitt namn är Christian Olsmalm och jag har precis börjat som Bibeläventyrets samordnare i Uppsala.

Första gången jag kom i kontakt med Bibeläventyret var 2017 då jag jobbade i Saltsjöbadens församling och fick gå kursen för att bli äventyrare i Gamla testamentet.

Kursen var helt otrolig, dels för att det är ett fantastiskt sätt att möta skolklasser, men även för min egen andliga utveckling.

Men handen på hjärtat var det först då jag fick veta vem av Daniel och David som levde först, även om min bibel var ganska välläst.

I Saltsjöbaden hade jag möjlighet att få genomföra flera äventyr i både Gamla och Nya

testamentet, vilket självklart var en av mina favoritarbetsuppgifter som församlingsassistent.

När jag började på mitt nuvarande jobb, som arrangemangs- och utbildningssamordnare på Svenska Kyrkans Ungas förbundskansli, fanns det inte längre en direkt församling att jobba emot. Det ledde till att det blev färre äventyr. Därför känns det väldigt roligt att ändå få möjligheten att jobba med Bibeläventyret. Mitt jobb går nu ut på att försöka få till fler bibeläventyr i Uppsala.

Fritiden tillbringar jag gärna i båten eller ute i skogen, gärna under en pilgrimsvandring.

Var alltid glada, be ständigt
1 Thess 5:16-17

Jag önskar information eller material:

- ☐ Jag vill bli stödmedlem i Bibelsällskapet för
 - ☐ 200:- per år, eller ☐ 1 500:-, livslångt medlemskap
- ☐ Jag önskar läsplanen *Bibelläsning & Bön 2022*
- ☐ Jag vill få tidningen BIBEL 4 ggr/år
- ☐ Jag vill bli fast givare varje månad via autogiro
- ☐ Jag beställer folder om Bibeläventyret, antal: _____
- ☐ Jag önskar beställningsblad för gåvogram Högtid/Minne
- ☐ Jag önskar information kring att skriva testamente
- ☐ Jag beställer gratishäftet *Räkna stjärnorna* med 15 kända bibeltexter
- ☐ Jag beställer *Hitta rätt i Bibeln*, en hittlista med verstips

Klipp ut och sänd talongen till:
Bibelsällskapet, Bangårdsgatan 4A
753 20 Uppsala

Namn _____

Adress _____

Postnr. _____ Ort _____

Tel _____ Mob _____

Mejl _____

Materialtips

PÅSKKORT

Vårt populära julkort i påskskrud. Innehåller berättelsen om kvinnorna vid graven, enligt Markus-evangeliet. 8 kr/st

BIBELLÄSNING & BÖN

Läs Bibeln och be med oss under 2022. Beställ vår årliga bibelläsningsplan. Upp till fem stycken gratis, sedan 10:-/st.

Vi har även gratis bibelmaterial för församlingar. Ring 018-18 63 30 för tips.

Lyssna på Bibeln

För dig som gärna tar på dig lurarna och lyssnar på en podd eller en ljudbok finns det flera möjligheter att lyssna på Bibeln. Här är några tips:

- På *Spotify* kan du lyssna till hela *Bibel 2000*.
- I samma tjänst driver *Svenska kyrkans unga* bibelläsningsspodden *Bibeln på ett år*.
- På *bibelbutikens.se* kan du köpa hela NT på CD.
- I appen *Bible 2020* kan du lyssna på andra och själv spela in när dagens bibelord läses högt.

Korsordsvinnarna Bibel 4/2021

Rätt svar på bibelkrysset i tidningen BIBEL nr 4 2021 var: **”Tända ljus i advent”**

Tre vinnare har dragits bland alla inkomna rätta bidrag:

1. Ronny Söderberg, Påryd
 2. Barbro Holmlund, Skellefteå
 3. Gunnar Andersson, Söderhamn
- Stort grattis till er alla!
Era vinster kommer på posten.

Här kan du beställa information och material från Bibelbutiken.se

1 **Hemmatid för par och familj**
Kortleken är ett redskap för att ge inspiration och uppmuntran till att komma igång med eller fördjupa samtalet hemma. Varje ask innehåller 110 frågor.
Pris: 129 kr
Best nr: 2738 Par
Best nr: 2739 Familj

Om du hade behövt se samma film en gång i veckan under ett år, vilken film skulle du välja?

Nämn ett föremål som du skulle vilja spara för resten av livet.

I Matteus 5:44 säger Jesus att vi ska älska våra fiender och be för dem som förföljer oss. Vad tänker du om det?

3 **En guide till första och andra Timotheosbrevet och Titusbrevet**
Viktoria Vasquez
Pris: 99 kr
Best nr: 2733

4 **Genom hela Bibeln**
Tre meter lång tidslinje med den stora berättelsen. Innehåller handledning.
Pris: 179 kr
Ord pris 249 kr
Best nr: 2579

5 **Dagens lösen 2022**
Små texter för varje dag. Fåtal exemplar.
Pris: 89 kr
Ord pris 129 kr
Best nr: 1352

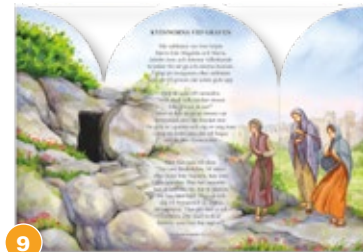
6 **Kakform, kors**
Baka till påsk med fina former. Här ett kors. Finns fler varianter.
Pris: 49 kr
Best nr: 2173

7 **Påskberättelsen**
Följ med Jesus när han rider in i Jerusalem. Lättläst bibelberättelse för mindre barn.
Pris: 99 kr
Best nr: 2407

8 **Bibelfavoriter, Påsk**
En enkel bok på rim om påsk. Innehåller tips på lekar och samtalsfrågor.
Pris: 59 kr
Best nr: 2536

9 **Kort med påskevangeliet**
Efter succén från 2021 återkommer samma motiv på påskkort med evangeliet enligt Markus.
Pris: 8 kr
Best nr: 2593
10 **Vita kuvert 2 kr/st, Best nr: 866**

Se hela vårt sortiment på:
www.bibelbutiken.se butik@bibeln.se 018-18 63 30

BIBEL
BUTIKEN

Ja tack, jag beställer följande:

1 ____ Hemmatid för par	7 ____ Påskberättelsen
2 ____ Hemmatid för familj	8 ____ Bibelfavoriter, Påsk
3 ____ Timotheosbrevet och Titus	9 ____ st påskkort
4 ____ Genom hela Bibeln	10 ____ st vita kuvert
5 ____ Dagens lösen 2022	
6 ____ Kakform kors	

Jag vill bidra till bibelarbetet med en gåva

☐ 50 kronor ☐ Valfritt belopp _____

Klipp ut och sänd talongen till:
Bibelsällskapet, Bangårdsgatan 4A
753 20 Uppsala

Namn _____

Adress _____

Postnr _____ Ort _____

Mob _____

Mejl _____

Fraktkostnad och expeditonsavgift 60 kr tillkommer. Reservation för slutförsäljning. Talongen giltig till 2022-04-30
Du kan även beställa på www.bibelbutiken.se eller ringa 018-18 63 30

Hallå där!

Arbetet med att översätta Nya testamentet är igång. I förra numret av tidningen började vår serie där vi får veta mer om de tio som arbetar med den. Denna gång berättar Jonas Holmstrand, exeget i redaktionskommittén, om sin syn på uppgiften.

Vad fick dig att anta uppdraget?

– De bibliska texterna har haft ett enastående inflytande på den mänskliga kulturen. Att få vara med och göra en nyöversättning av dem är ett viktigt och ansvarsfullt uppdrag. Nyöversättningar av det här slaget görs inte ofta. Har man tur, sker det kanske en gång under ens livstid. Jag behövde därför inte fundera länge innan jag antog uppdraget.

Vad är din bakgrund, vad tror du att du kan tillföra arbetet?

– Jag har undervisat i grekiska och bibelvetenskap vid svenska universitet sedan mitten av 80-talet. Min forskning har ofta haft en språklig inriktning, och jag har deltagit i flera översättningsprojekt. Därför hoppas jag kunna bidra med goda kunskaper i grekiska och bibelvetenskap samt erfarenhet av liknande översättningsarbete.

Vad ser du för utmaningar och glädjeämnen i arbetet?

– Att översätta gamla tex-

NT 2026

ter är i sig en utmaning. Vid bibelöversättning måste man dessutom beakta att texterna redan har funnits på svenska i århundraden och påverkat både språk och kultur i vårt land. I kyrkorna är de föremål för predikningar, betraktelser och bibelstudier. De läses högt och ingår i liturgin. Psalmddiktning och teologisk litteratur anknyter till dem. Allt detta gör bibelöversättningsarbetet extra utmanande, men också stimulerande. Sedan är ju texterna i sig fantastiska. Det är också roligt att projektet i så hög grad är ett lagarbete. Delad glädje är dubbel glädje.

Det är en stor utmaning att översätta så oerhört mycket text på några få år. Glädjande nog har vi ett gott samtalsklimat i arbetslaget, och det är lika upplyftande varje gång vi kan enas om en formulering som vi faktiskt känner oss riktigt nöjda med.

Olika sätt att ge en gåva till Bibelsällskapets arbete.

Smått och gott | NOTISER OCH KALENDER

PG 90 06 26-3
BG 900-62 63

KOLLEKT
Kontakta Lotta Ring för info om ändamål.

AUTOGIRO
Bästa formen för givande. Beställ talong för avtal på 018-18 63 30 eller info@bibeln.se

TESTAMENTE
Beställ magasin med tips och råd.

SWISH
900 62 63

ONLINE
Skänk en gåva via bibelbutiken.se

Kalender

7-9 mars

Instruktörskurs för Bibeläventyret, Gamla testamentet. Hjälmargården, Låpe. För info se: bibelaventyret.se.

15 mars

Kontraktskonvent. Jönköpings kontrakt, Svenska kyrkan. Anders Göransson medverkar.

22 mars 11:00-12:00

Webbinarium om Bibeläventyret för intresserade.

23 mars 8:30-12:00

Kyrka och skola möts. Digitalt.

25-26 mars

Ekumenisk bibelhelg. Falkenberg. Anders Göransson medverkar.

4-7 april

Bibeläventyrets instruktörskurs GT, svensktalande. Lärkkulla, Karis, Finland.

20 april 9:00-15:00

Bibeläventyrets utbildningsdag. Stockholms stift.

21 april 8:30-15:00

Bibeläventyrets utbildningsdag. Stockholms stift, digitalt.

24-25 april

Bibelhelg. Hortlax, Svenska kyrkan. Anders Göransson medverkar.

29 april 13:00-14:00

Webbinarium om Bibeläventyret för intresserade.

6 maj kl 14:00-15:00

Webbinarium om Bibeläventyret för intresserade.

Information och anmälan till vårens webinarium.

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

BIBEL
SÄLLSKAPET

Vad betyder Bibeln för dig?

Svenska Bibelsällskapets högsta beslutande organ är huvudmannarådet. Det består av representanter för kyrkor och samfund i Sverige, Svenska Akademien, Vitterhetsakademien och Ekumeniska rådet i Finland. Tidningen BIBEL frågade några av huvudmannarådets ledamöter vad Bibeln betyder för dem.

LINUS STRÅHLMAN

– EKUMENISKA RÅDET I FINLAND

Fascination. Om jag får välja ett ord för att beskriva min relation till Bibeln så är fascination ordet jag väljer. Ända sedan tonåren har Bibeln varit mig nära. I takt med att jag lär mig mer om livet, teologi, historia och så vidare gör jag nya upptäckter i texten. I texten finner jag både intellektuell utmaning och klangbotten till all den glädje och smärta livet för med sig. Hur en text inklämd mellan två pärmar kan göra det fascinerar mig på djupet.

CHRISTINE ZYKA

– KATOLSKA KYRKAN

Jag är uppvuxen med den katolska tron, där bibelundervisningen aldrig var ett självändamål. I det dagliga livet belyser även traditionen, liturgin och heliga vittnesbörd Bibeln. Att se och höra Guds ord på flera plan och i ett sammanflätat perspektiv är särskilt viktigt för mig. Att möta Bibeln på ett öppet och uppmärksam sätt bidrar till ett mottagande av den sanning man varken helt kan förstå eller äga till fullo.

LASSE SVENSSON

– EQUMENIAKYRKAN

Bibeln är för mig som en dramatisk scen. Kulisserna är målade i för mig främmande miljöer: Noas ark, berget där Mose tar emot budorden, Golgata, Gennesarets sjö, fiskebåtar och unga män. Jag får lyssna till Bergspredikan med barnen, kvinnorna och männen som sitter där med kurrande magar och lyssnar till Jesus. Eller där ute på sjön, där Petrus prövar om han kan gå på vatten. Ute i kulisserna finns ett kostymförråd. Jag kan ikläda mig olika roller och pröva replikerna, lyssna till Guds svar, följa med Jesus.

KERSTIN ODERHEM – EFS

Bibeln betyder oerhört mycket för mig. Jag kanske skulle kunnat beskriva att den är som en karta för livet. Det är inte böcker med allmänna goda råd utan Guds ord som innehåller det jag behöver för att fördjupas i tron på Jesus Kristus, och där finns också det djupare personliga mötet med honom. Utan Bibeln går jag vilse, den är rättesnöre och glädje för mitt liv.

Hur ska jag komma igång med min bibelläsning?

Det är en fråga som ofta ställs och som inte har ett enda svar. Det beror på vem som frågar och det beror på sammanhanget. Vi människor är så olika – att hitta ett sätt som passar alla är omöjligt. Men några saker kan ändå sägas:

- Börja läsa en bibelbok med berättelser. Markusevangeliet är det kortaste och lämpar sig väl. I Gamla testamentet finns böcker som Rut och Jona. Inte så långa men medryckande.
- Hitta en bra tid och en bra plats. Några av oss är morgonmänniskor, andra har mer energi på kvällen.
- Läs eller lyssna. Vet du om att Bibel 2000 finns på Spotify?
- Skapa en god rutin. Varför inte följa Bibelsällskapets bibelläsningsplan? Det ger stabilitet. Efter några veckor har det blivit en god vana.

